T014 BD V 194-Q1 Tăng Già La Sát Tập Thành

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 194

NHÖÕNG KINH DO TAÊNG-GIAØ-LA-SAÙT TAÄP
THAØNH
Haùn dòch: Ñôøi Phuø Taàn, Tam taïng Phaùp sö
Taêng-giaø-baït-tröøng, nöôùc Keá taân.
BAØI TÖÏA Ngaøi Taêng-giaø-la-saùt laø ngöôøi nöôùc Tu-laïi. Sau khi Ñöùc Phaät nhaäp dieät baûy traêm naêm, ngaøi sinh ôû nöôùc aáy, xuaát gia hoïc ñaïo, du haønh, giaùo hoùa caùc nöôùc vaø ñeán laõnh thoå nöôùc Kieàn-ñaø-vieät laøm thaày cuûa vua Chaân-ñaø-keá-nò. Ngaøi laø baäc cao minh tuyeät theá, coù nhieàu dòch thuaät vaø saùng taùc. Taïi nöôùc ñoù, ngaøi taäp thaønh caùc kinh "Tu haønh kinh" vaø "Ñaïi ñaïo ñòa kinh". Ngaøi laïi tröôùc taùc Hieán chöông cuûa kinh naøy: "Ñöùc Theá Toân töø khi môùi thaønh ñaïo ñeán khi nhaäp dieät, choã haønh hoùa khoâng luaän lôùn nhoû phaûi tuøy vieäc maø dieãn baøy, vieäc du haønh giaùo hoùa, kieát haï an cö khoâng vieäc gì maø khoâng roõ raøng raønh maïch. Tuy boån haïnh ñoä ñôøi ñaõ ñöôïc caùc kinh ghi cheùp roõ raøng, nhöng vieäc Phaät ñi, Phaät ôû vaãn coøn laø ñieàu bí aån. Nay xem kinh naøy choã hieåu bieát seõ ñöôïc taêng raát nhieàu! Luùc saép tòch dieät, ta ñaõ laäp nguyeän raèng neáu ta ñaït naêng löïc cuûa baäc Ñaïi só, lôøi thaät chaúng doái, thì seõ ñöùng döôùi caây, tay caàm trang kinh maø boû thaân maïng, duø duøng söùc maïnh cuûa con voi lôùn cuõng khoâng theå laøm lay chuyeån maûy loâng vaø ngay khi traø-tyø seõ khoâng theå laøm chaùy ñöôïc kinh naøy. Sau ñoù ta ñöùng maø thò tòch. Vua Keá-nò töï thaân ñeán vaãn khoâng theå laøm lay ñoäng, beøn duøng voi lôùn keùo cuõng chaúng xeâ dòch ñöôïc, ñeán luùc traø-tyø löûa ñoát maø kinh khoâng bò toån haïi. Ta bay leân cung trôøi Ñaâu-thuaät, cuøng ñaøm ñaïo vôùi Ñaïi só Di- laëc, laø vò Phaät saép boå xöù vaøo thôøi Hieàn kieáp thöù taùm". Vaøo naêm thöù hai möôi nieân hieäu Kieán nguyeân, Sa-moân Taêng-giaø-baït-tröøng, ngöôøi nöôùc Keá taân mang baûn kinh naøy ñeán Tröôøng an, Thaùi thuù Voõ Oai laø Trieäu Vaên Nghieäp xin pheùp ñöôïc xuaát baûn. Ngaøi Phaät Nieäm phieân dòch, ngaøi Tueä Trung laøm buùt thoï, chính luùc ñoù ngaøi Moä Dung gaëp naïn ôû ngoaøi thaønh, taát nhieân dòch phaåm khoâng hoaøn thaønh. Toâi cuøng vôùi Phaùp Hoøa ñoái chieáu ñeå kieåm ñònh, ñeán ngaøy 30 thaùng 11 môùi xong. Naêm aáy xuaát baûn saùu möôi quyeån kinh Trung A-haøm, boán möôi saùu quyeån kinh Taêng nhaát A- haøm, trong luùc ñaùnh troáng, goõ moõ ñeå phoå caùo, xuaát baûn hôn moät traêm quyeån kinh naøy. Duø luùc cuøng lôøi hay khi thoâng lyù vaãn maëc nhieân khoâng söûa ñoåi, haù chaúng phaûi laø buùt tích cuûa Tieân sö ñoù sao?

NHÖÕNG KINH DO TAÊNG-GIAØ-LA-SAÙT TAÄP THAØNH QUYEÅN 1

Baáy giôø, luùc môùi tu haønh Boà-taùt vì thöông xoùt theá gian neân phaùt taâm caàu ñaïo; vì xuaát gia cho neân thöïc haønh nhaãn nhuïc, vì taâm baát töông öùng1 neân ñaït Taâm tam-muoäi; vì ñoaïn tröø voâ trí neân haønh trí tueä Kim cang; vì tröø boû söï ñuøa giôõn, haønh chaân ñeá neân töø boû yù oâ ueá; vì tröïc haïnh neân haønh khoå haïnh; vì coù loøng Töø hieáu vôùi cha meï neân kieân coá khoâng boû theä nguyeän; vì ly duïc neân laøm theo ñieàu nhieâu ích; vì ñaõ nieäm baùo aân caàu giaûi thoaùt neân maëc aùo ca-sa; vì muoán tòch tónh ôû nôi nuùi röøng neân khoâng ñeå yù moïi vieäc; vì haønh giaû tìm hieåu nôi ngöôøi thaân neân bieát thaân mình laø söï troùi buoäc; vì mieäng thöïc haønh khoâng noùi doái neân ñoái vôùi taát caû goác khoå, yù khoâng nieäm nhöng khoâng xaû hieän höõu vaäy. Laïi nöõa, nhö khi Boà-taùt thöïc haønh trí tueä, nhôø nhöõng ñieàu ñaõ bieát neân goïi laø trí tueä. Trong taát caû vieäc laøm cuûa Ngaøi, ñoái vôùi chuùng sinh khoâng thaâm hieåu nghóa lyù cuûa ñeâm daøi sinh töû, Ngaøi khuyeán hoùa, phaân bieät baèng trí tueä xaùc quyeát cuûa Ngaøi: “Ñaây laø saâu, ñaây laø caïn, thanh tònh, nhieàu lôïi ích; ñaây laø aùc, ñaây laø xaáu, neân thaân caän thieän tri thöùc”. Phaùp aáy khoâng loaïn, voâ löôïng voâ haïn, cuõng khoâng taêng giaûm, gioáng nhö moïi vaät khi bò göôm, kích ñaâm chaët ñeàu ñöùt, trí tueä cuûa Ngaøi cuõng nhö vaäy. Vì hieån baøy ñeä nhaát nghóa neân Ngaøi coù trí tueä saùng suoát; vì yù töï ngaõ toái taêm, beá taéc neân Ngaøi môû baøy caùi thaáy saùng suoát töông öùng vôùi Ngaøi; nhôø coù caùc haïnh neân caên moân ñaày ñuû; vì khoâng khieáp nhöôïc neân Ngaøi hieän oai löïc cuûa mình; vì muoán ñoaïn taøi nghieäp baát thieän neân hieän ra coù taøi nghieäp; vì traân baûo laø khoâng theå naém baét ñöôïc cho neân hieän ra traân baûo nhö vaäy; vì ñoaïn maïng cho neân hieän ra thoï maïng; vì ñoaïn caùc keát söû cho neân ra söùc quaùn saùt vieäc laâu xa. Ngaøi phaân bieät caùc vieäc aáy cho chuùng sinh khieán taát caû hoï ñeàu hieåu roõ hoaøn toaøn, cöùu hoï khoûi bò nguy khoán; vì chuùng sinh öu saàu cho neân laøm khôûi taâm hoan hyû; vì ñeå taâm yù vaéng laëng, khoâng khôûi cho neân lìa phaùp aùc maø thaønh töïu phaùp thieän, boû taø theo chaùnh, nhôø vaäy cho neân Ngaøi thaønh töïu söùc trí tueä; vì söï sinh töû cho neân muoán ñoaïn voïng kieán, ñeán choã giaûi thoaùt; vì daïo khaép theá gian cho neân tu haønh taát caû caûnh giôùi, ñaït trí tueä vieân maõn hoaøn toaøn, do vaäy ñaït ñeán Voâ vi Nieát-baøn. Kheùo ñöùng khoâng di ñoäng Khoâng coù sôï sinh töû Lieàn ñeán coõi Baát hoaøn Tieâu dieät heát ba coõi. Caû traêm kieáp tu haønh Muoán thanh tònh chuùng sinh Khoâng coù töôûng ba ñôøi Cuõng khoâng coù hy voïng. Ñoù laø luùc Boà-taùt tu haønh chaân lyù. Teân cuûa chaân lyù ñoù laø taâm khoâng hö voïng, khoâng noùi hai lôøi, thöôøng vui thích vieäc ñoù; cuõng khoâng coù bæ thöû, luoân luoân vui thích söï thaät

1. Taâm baát töông öùng: Theo Luaän Khôûi Tín, theå cuûa taâm ñoäng tónh theo caên baûn voâ minh neân sinh nghieäp, chuyeån hieän thaønh ba teá töôùng. Taâm baát töông öùng laø taâm vi teá maø Taâm vöông vaø Taâm sôû chaúng töông öùng.

aáy. Trong luùc thöùc hay nguû, chöa töøng ñuøa giôõn, cuõng khoâng thích noùi doái. Laïi nghe: Ngaøy xöa coù moät vò vua teân laø Tu-ñaø-ma, ôû trong cung cheá ra loaïi troáng phaùp ñeå thoáng laõnh boán coõi, khi ñaùnh leân thì quaàn thaàn, nhaân

daân ñeàu nghe thaáy. Vò vua phöôùc ñöùc aáy muoán ñi ñeán ao nöôùc ñeå taém röûa, lieàn leân xe Vuõ baûo ra khoûi thaønh. Baáy giôø coù moät Baø-la-moân nhan saéc ñoan chaùnh, thoâng minh trí tueä, muoán ñeán choã vua ñeå xin chaâu baùu. Baø-la-moân lieàn taâu vôùi vua, töï xöng teân hoï vaø ñöa tay caàu xin. Vua nghe xong, hoan hyû traû lôøi: –Haõy khoan! Naøy Toân giaû, chôø ta veà nöôùc seõ cöùu teá cho. Phaøm pheùp vua khoâng noùi hai lôøi. Nhaø vua lieàn ñeán ao nöôùc taém röûa; taém röûa xong trôû veà nöôùc. Khi aáy coù con quyû coù caùnh teân Yeát-ma-sa-ba-la, hieän töôùng khuûng boá, tay naém thaân vua laøm nhaø vua rôi leä. Luùc ñoù quyû quaùn thaáy taâm cuûa nhaø vua nhö vaäy, lieàn hoûi: –Ñaïi vöông, vì sao oâng laïi khoùc, vaø coù taâm öu saàu theá kia? Baáy giôø Boà-taùt traû lôøi: –Ta khoâng lo töôûng cho thaân naøy, chæ vì ta coù höùa cho moät vò Baø-la-moân cuûa baùu neân môùi oâm loøng saàu lo nhö vaäy. Con quyû noùi vôùi nhaø vua: –Toâi chöa bao giôø nghe chuyeän heát söùc kyø quaëc nhö vaäy, theá gian raát hieám coù! Neáu vì nhaân daân cuûa oâng, vaäy toâi cuõng ñeán ñeå xem thöû. Nay neáu toâi thaû oâng ra, oâng coù trôû laïi chaêng? Baáy giôø vua heát söùc sung söôùng. Con quyû voã ñoâi caùnh bay leân hö khoâng, quaùn xeùt lôøi noùi cuûa vua, lieàn thaû vua ra. Boà-taùt trôû veà nöôùc, hoan hyû laáy taøi vaät cho vò Baø-la-moân kia thaät chaúng doái gaït; boá thí khoâng hoái haän ñuùng nhö lôøi ñaõ noùi. Sau ñoù vò quoác vöông trôû laïi choã con quyû, töï xöng teân hoï vaø noùi: –Ta ñaõ ñeán ñaây. Baáy giôø con quyû thaáy töôùng maïo cuûa nhaø vua lieàn raát kinh sôï, vì vua ñaõ noùi lôøi thaønh thaät neân nhan saéc cuûa vua khoâng thay ñoåi, tröø boû saân haän, khoâng coù yù saùt haïi. Noù thoát leân: –Thaät laø chuyeän heát söùc kyø laï, ta chöa töøng nghe thaáy bao giôø! Vaø noùi baøi keä: Toâi thaø uoáng chaát ñoäc Thaø nuoát nöôùc ñoàng soâi Dao beùn caét thaân theå Sao daùm haïi Phaùp vöông? Phöôùc xöa sinh vöông toäc Xeùt ñöùc khoâng ai baèng Duõng maõnh, thaät chaúng doái Raát xöùng laøm Quoác vöông. Nay toâi phaûi toân kính Theo Ngaøi khoâng saùt haïi Hoái caûi, tu thieän haïnh Chuùng sinh ñöôïc an laønh. Khi Boà-taùt tu haïnh nhu hoøa, taâm Ngaøi nhu hoøa, coù danh tieáng toát, lôøi noùi khoâng thoâ baïo; vì muoán caàu phaùp neân luoân phoøng hoä yù, chöa töøng sinh loøng oaùn aùc, khoâng sinh hy

voïng, mieäng khoâng noùi lôøi aùc; vì ngöôøi ngu si neân hieän töôùng trí tueä; vì tröø taâm caáu ueá neân ai cuõng khen ngôïi, khoâng coù yù töôûng töï cao, khoâng tuøy thuaän caùc ñieàu hö huyeãn; taát caû ñeàu nhôø chö Phaät uûng hoä neân ñaït ñöôïc ñöùc nhö vaäy. Ngaøi cuõng khoâng coù ñieàu gian nguïy, nhöõng oâ ueá nhö vaäy thaûy ñeàu traùnh xa. Ngaøi coù ñöôïc taâm nhu hoøa, thieän caên voán ñaày ñuû, neân moïi ngöôøi ñeàu meán yeâu. Ngaøi khoâng tieác thaân maïng neân thaàn tieân ñeàu khen ngôïi. Vôùi söï nhu hoøa nhö theá thì coù theå quaùn bieát quaû baùo thieän aùc cuûa Ngaøi. Trí tueä coâng ñöùc cuûa Ngaøi ñaày ñuû nhö ñaõ noùi treân, goác thieän cuõng khoâng ñoaïn maát khi baàn cuøng. Ngaøi boá thí vaøng baïc, chaâu baùu ñeå tröø boû caùc oâ ueá. Naêm Ngaøi leân möôøi tuoåi, gaëp phaûi aùch naïn, duø töï taïi laøm theo yù muoán nhöng Ngaøi cuõng khoâng saùt sinh. Thaân taïo nghieäp laønh, taâm sinh cuûa caûi, mieäng thì truyeàn giaùo. Khi haønh ñoäng taïo nghieäp, Ngaøi tröø khöû nhöõng ñieàu oâ ueá ngaên che. Baáy giôø, naøy caùc

Tyø-kheo, Ngaøi ñaõ döøng nghæ söï toàn taïi cuûa thaân theá gian, nhöõng yù töôûng sôû höõu ñaõ chaám döùt hoaøn toaøn, nhôø ñaõ chaám döùt hoaøn toaøn neân xa lìa söï nhieãm tröôùc maø ñôøi tröôùc ñaõ taïo ra. Nhieãm tröôùc ñaõ ñoaïn, ñaõ heát, neân khoâng taïo ra nöõa, neân ñoaïn töø goác khoå, heát söï baïi hoaïi. Ngaøi truï trong phaùp thaâm dieäu aáy ñaõ tu taäp vaø tuyeân thuyeát phaùp nhö theá gioáng nhö tay caàm baùnh xe saùu thaùng maø khoâng giaûi ñaõi. Caùc Ñöùc Phaät Theá Toân ñeàu ñaõ bieát roõ, ñeàu ñaõ thaønh töïu heát, lieàn noùi baøi keä: Khoâng taïo yù dua nònh Bieát roõ nghieäp taø phaùp Voán khoâng taïo nghieäp aáy Luoân quaùn saùt nhö vaäy. YÙ duõng maõnh nhö bieån Nhu hoøa khoâng thoâ baïo Ñaàu maët xin ñaûnh leã Baäc Voâ Tröôùc hy höõu. Luùc Boà-taùt töø hieáu ñoái vôùi cha meï, taâm Ngaøi coù nieäm baùo aân, cung kính vaâng lôøi, xa ñieàu aùc, theo ñieàu thieän, tuøy thôøi cung caáp, nöûa ñeâm thöùc daäy thaêm doø yù cha meï, khoâng vieäc gì maø khoâng laøm. Nhöõng ñieàu cha meï giaùo huaán, ngaên caám, chöa töøng vi phaïm. Ngaøi coù taâm nhu hoøa nhö vaäy cho neân môùi coù vieäc laøm nhö vaäy. Taâm Ngaøi ñaõ tu haønh, thöôøng töï quaùn saùt neân laøm vieäc gì, nghe nhöõng ñieàu cha meï giaùo huaán lieàn bieát roõ; taâm thöôøng hoan hyû, aùi kính taát caû; nhôù nghó, bieát roõ taâm cuûa cha meï neân thöôøng nghó vieäc muoán baùo aân; khoâng bao giôø coù lôøi noùi thoâ baïo. Laïi nghe, ngaøy xöa khi Ngaøi chöa thaønh Boà-taùt, coøn laøm ñaïi töôïng vöông, ñoan chaùnh voâ song, ñaàu, maét, da, loâng thaûy ñeàu ñoan chaùnh, ai xem cuõng khoâng chaùn. Tai daøy, sung maõn hôn caùc con voi khaùc, ngaø daøi, chaân ngay thaúng, coù taâm vui thích, moâi raêng ñeàu ñoû, ñaàu tai troøn tròa; hình theå troøn ñaày caân ñoái voâ cuøng to lôùn, cao roäng gioáng nhö hoøn nuùi cao, böôùc ñi chöõng chaïc, baûy choã (treân thaân) ñaày ñaën gioáng nhö hoa sen xanh, böôùc ñi vöõng vaøng khoâng coù trôû ngaïi, do long nöõ sinh ra, rong chôi trong nuùi ñaàm, saéc nhö tuyeát traéng. Khi bò thôï saên baét ñöôïc daét ñi, caây coái, nuùi röøng baáy giôø thaûy ñeàu nghieâng mình buoàn thaûm, nöôùc töï daâng leân choã voi ôû, thôï saên ñem caùc moùn ngon ngoït ñeán, nhöng voi cuõng khoâng chòu aên. Baáy giôø ngöôøi huaán luyeän voi ñeán tröôùc, quyø daøi chaép tay noùi vôùi con voi aáy baèng baøi keä: Toâi voán taïo caên laønh Môøi voi thaàn ñeán ñaây

Sao laïi khoâng chòu aên Nhö coù taâm oaùn haän? Baáy giôø voi thaàn lieàn noùi keä ñaùp laïi: Meï toâi bò muø maét Giaø yeáu theâm saàu naõo Nhôù meï khoâng theå aên Cho neân xin tha maïng. –ÔÛ trong nuùi saâu kia, meï toâi khoâng aên, ñoùi khaùt, chaéc chaén seõ bò cheát. Thaät laø thoáng khoå! Meï con nay phaûi ly bieät. Vì söï saàu lo aáy neân toâi khoâng theå aên, cuõng khoâng theå uoáng ñöôïc. Khoâng coù quaû ngon ñeå daâng cho meï toâi, nhö vaäy, caû toâi vaø meï toâi ñeàu cheát. Voi thaàn noùi nhöõng lôøi chua xoùt aáy xong, ngöôøi thôï saên lieàn hoan hyû thaû voi ra. Baáy giôø, ôû nöôùc Caâu-taùt-la coù moät vò hoïc só aån cö teân Dieãm Thí. Vò naøy tu haønh Thaäp thieän ñaày ñuû coâng ñöùc, oâm baùt ñi laáy nöôùc. Khi aáy quoác vöông nöôùc Caâu-taùt-la xuaát haønh ñeå ñi saên, ñuoåi theo con nai töø trong nuùi phoùng ra, nhaø vua lieàn buoâng teân, lôõ baén truùng Dieãm Thí. Baáy giôø Dieãm Thí keâu la, lo cho cha meï, noùi: –Toâi gioáng nhö con chim maø khoâng coù hai caùnh, cha meï toâi tuoåi giaø, muø loøa khoâng thaáy ñöôøng, nay toâi bò truùng

teân ñoäc aét seõ cheát. Cha meï toâi ñang tu Töù ñaúng taâm. Lieàn noùi baøi keä: Lo cha meï toâi giaø Maét môø khoâng theå thaáy Khi cha meï sinh con Muoán ñöôïc nhôø söùc con. Töï giaùc vaø giaùc tha Taát caû ñoàng töï töôùng Nhö nghe thanh, thaáy saéc Ngöôøi trí yù töï döøng Toái thaéng thöông chuùng sinh Ñeàu ñöa ñeán ñaïo traøng Phaùt khôûi taâm dieät ñoä Nghóa toái dieäu theá gian. Khi môùi phaùt taâm, ngöôøi ñöôïc goïi laø Boà-taùt phaûi coù nhöõng haïnh nguyeän nhö vaày: Tieâu dieät voâ minh vaø caùc thöù ngaên che, taát caû voâ minh ñeàu laøm cho trôû thaønh höõu minh. Ngoaïi tröø ngöôøi coù tueä giaùc, chuùng sinh naøo khoâng coù khaû naêng ñeå loaïi boû voâ minh muoán hieän baøy höõu minh phaûi duøng trí tueä tu haønh. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø haønh haïnh Ñaïi töø. Xoùt thöông theá gian neân phaùt taâm höôùng veà ñaïo; vì taát caû chuùng sinh ñeàu bò aùi nhieãm, khoâng theå töï ñaûm ñöông vieäc lôùn, ngoaïi tröø baäc Tueä giaùc. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh bò saéc töôùng, bò duïc aùi troùi buoäc khoâng ngöôøi naøo coù theå giaûi thoaùt khoûi chuùng, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh bò hai nieäm caêm gheùt, oaùn hôøn cuøng nhau troùi buoäc laøm cho meâ môø nhöng khoâng ai coù theå bieát ñöôïc ñieàu aáy ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân

ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh bò gaùnh naëng khoå, bò khoå laøm haïi, khoâng ai coù theå vöôït qua gaùnh naëng khoå aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh thöôøng oâm loøng sôï haõi, traêm thöù khoå cuøng luùc aäp ñeán khoâng ai coù theå tröø ñöôïc söï sôï haõi aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh gaëp phaûi maát muøa ñoùi keùm, khaùt aùi khoâng chaùn, khoâng ai coù theå giaûi tröø ñöôïc naïn ñoùi keùm aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh bò beänh khoå böùc baùch, moät beänh chuyeån ñoäng thì traêm thöù beänh taêng, khoâng ai coù theå thoaùt khoûi beänh aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh bò sinh, giaø, beänh, cheát thöôøng theo ñuoåi thaân maø bò tai hoïa, khoâng ai coù theå thoaùt khoûi sinh, giaø, beänh, cheát ñeå ñaït ñöôïc Voâ vi, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh chaáp ñaém tö töôûng hieän höõu, thöôøng coøn tröôùc caùc söï vieäc taïp nhaïp ôû ñôøi, khoâng ai coù theå tröø ñöôïc söï taïp nhaïp ñoù, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh coù vieäc khoâng laøm ñöôïc neân taâm taùnh hoang mang, hoãn loaïn, khoâng ai coù theå laøm vieäc aáy roát raùo ñöôïc, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh tham ñaém moät chuùt muøi vò maø phaûi traûi qua caùc thöù khoå khoâng ai coù theå thoaùt khoûi khoå naõo aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh thöôøng oâm loøng do döï, mong

moûi boû chaùnh, theo taø, khoâng ai coù theå ñoaïn tröø söï hoà nghi aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh coù nhieàu kieán chaáp, khoâng ai coù theå nhoå heát caùc kieán chaáp aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh bò chìm ñaém trong ñaùm buïi traàn khoâng theå vöôït ñeán bôø giaûi thoaùt, khoâng ai coù theå ñaït ñeán bôø giaûi thoaùt, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh bò ba thöù löûa chaùy lôùn thieâu ñoát, khoâng ai coù theå thoaùt khoûi chuùng, cuõng khoâng theå duøng möa phaùp ñeå tieâu dieät chuùng, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh bò luaân chuyeån trong voøng sinh töû, khoâng bao giôø döøng nghó, cuõng khoâng ai coù theå ñaït ñeán bôø giaûi thoaùt, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh bò haønh ñoäng oâ ueá, nhieãm tröôùc laøm taêng tröôûng goác sinh, khoâng ai coù theå thoaùt khoûi söï sinh töû aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh thaân thì bò söï hieåm ngheøo lôùn, tay thì vòn daây nguy khoán, khoâng ai coù theå thoaùt khoûi sôïi daây nguy khoán aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø.

Chuùng sinh nhö taèm aên daâu bò haønh xua ñuoåi böùc baùch, khoâng ai coù theå thoaùt khoûi doøng thaùc aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh khôûi ra nieàm saàu bi vôùi sinh töû, nhöng thöôøng oâm loøng hy voïng, cuõng khoâng ai coù theå laøm cho noù ngöøng laïi, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh höôùng tôùi aùc ñaïo, thöôøng coù töôûng duïc haïnh, khoâng ai coù theå ôû yeân trong chaùnh ñaïo, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh töï ôû trong ñeâm daøi taêm toái khoâng coù trí tueä, khoâng ai coù theå thoaùt khoûi con ñöôøng taø aáy, ñeå ñöôïc chaùnh trí, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh khoâng quaùn chieáu ñeå thaáy cöùu caùnh, thaáy chaân lyù Hieàn thaùnh, khoâng ai coù theå laøm cho mình thaáy ñöôïc chaân lyù Hieàn thaùnh, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh bò chìm ñaém trong ñeâm daøi sinh töû, khoâng ai coù theå thoaùt khoûi söï chìm ñaém aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh khoâng coù nhaøn tònh vaø nhöõng nôi töông öùng vôùi nhaøn tònh, khoâng ai coù theå ñeán ñöôïc choán nhaøn tònh aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh maõi maõi bò nhieãm tröôùc bôûi tham ñaém keát söû, khoâng ai coù theå dieät tröø ñöôïc keát söû aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh gaëp khoå naïn, taâm taùnh roái ren, khoâng ai coù

theå laøm cho hoï ñeán ñöôïc choã giaûi thoaùt, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh cho duïc laø thanh tònh, beân trong daãy ñaày hoâi thoái, khoâng ai coù theå thoaùt khoûi aùi duïc aáy, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh cho duïc laø vui neân bò caùc aám laøm khoå hoaïn, khoâng ai coù theå hieåu ñöôïc Ñeä nhaát nghóa ñeå ñaït ñeán Nieát-baøn, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh chaáp tröôùc töôûng "Höõu thöôøng", cho laø khoâng dôøi ñoåi, khoâng ai coù theå chæ ra con ñöôøng Nieát-baøn, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh cöù lo toan tính ngaõ töôûng maø khoâng hieåu phaùp soá, khoâng ai coù theå phaân bieät phaùp, ngoaïi tröø ngöôøi trí. Boà-taùt quaùn saùt nhö theá neân ñoái vôùi chuùng sinh maø khôûi taâm Ñaïi töø. Chuùng sinh khoâng ñöôïc cöùu chöõa moái hoïa chaùn gheùt Nieát-baøn gioáng nhö loaøi choù thöôøng giöõ thaây cheát, chaïy Ñoâng chaïy Taây khoâng bao giôø döøng nghæ. Moái hoïa maø ngöôøi ngu si laøm nay cuõng nhö vaäy, khoâng khaùc gì con choù aáy, töï mình khoâng coù taùnh haïnh, cöù chaïy Ñoâng chaïy Taây maø khoâng hieåu yù nghóa Nieát-baøn, laïi bò aám caùi ngaên che khoâng theå quaùn saùt. Boà-taùt khôûi yù duõng maõnh laøm cho chuùng sinh ñaït ñöôïc ñaïo Nieát-baøn, lieàn noùi baøi keä:

Coù nhieàu loaïi chuùng sinh Löu chuyeån trong sinh töû Quaùn khoå gian nan aáy An oån ñeán Nieát-baøn Bò maây aám ngaên che Soáng toái taêm, môø mòt Baäc trí hieän theá gian Tröø maây, aùnh saùng hieän. Khi Boà-taùt thöïc haønh haïnh boá thí aáy, ban ñaàu daáy leân phaùp töôûng, duøng ñoà aên ngon ngoït, thôm ngon ñeå laøm lôïi ích chuùng sinh tuøy thôøi cung caáp, cuøng töông öng vôùi Ñeä nhaát nghóa, taâm khoâng tham tieác muøi vò, thaønh töïu troøn ñaày, tröø boû caùc troùi buoäc, cuõng khoâng xa lìa, khoâng traùi vôùi ngöôøi xin, khi cho xong khoâng coù taâm hoái tieác. Taát caû ñeàu do tröôùc kia Ngaøi ñaõ laøm caùc coâng ñöùc boá thí khieán cho taâm khoâng coøn bò troùi buoäc. Ngaøi vì chuùng sinh maø gaùnh vaùc troïng traùch, khieán hoï ñeàu boû heát keát söû nhö vieäc boá thí ngaøy hoâm nay. Ngaøi ñaõ thaønh töïu ñieàu nguyeän öôùc cuûa mình, muoán cho nhöõng mong caàu cuûa chuùng sinh ñeàu ñöôïc thaønh töïu. Töø nhoû ñeán lôùn Ngaøi khoâng coù yù gaây toån haïi, kham nhaãn caùc thöù oâ ueá, tai hoïa, maø haønh coâng ñöùc boá thí, daàn daàn ñaïo ñöùc caøng daøy, laøm Baäc thuyeàn sö ñeå daãn ñöôøng cho daân chuùng. Ngaøi khoâng bao giôø rôøi boû haïnh boá thí, thöôøng öa ban boá; beân trong thì töï thanh tònh, beân ngoaøi hieän töôùng oâ ueá; khoâng traùi nghòch taát caû, nghóa laø ñoái vôùi taát caû chuùng sinh tröø boû taâm kieâu maïn, khoâng coù taâm löôøi bieáng, taâm boá thí taêng tröôûng, saéc dieän vui veû, khoâng coù oaùn haän; khoâng töï khen mình, cuõng khoâng töï haï mình. Yeâu thích chuùng sinh, taát caû nhöõng gì Ngaøi sôû höõu ñeàu ñem boá thí. Vieäc ñaùng laøm ñaõ laøm xong neân taäp hôïp nhaân daân boá thí khoâng keå xieát maø vaãn khoâng coù taâm hoái tieác; taâm yù vui veû, khen ngôïi quaû baùo boá thí saâu xa. Ngaøi laáy vaøng baïc, chaâu baùu, xa

cöø, maõ naõo, xe coä, nam nöõ, thaønh quaùch... taát caû ñeàu ñem boá thí. Taâm Ngaøi khoâng xan tham, taät ñoá, chæ coù loøng yeâu thöông keû ñöôïc thí vaø muoán laøm cho hoï sung maõn, troøn ñaày theo yù nguyeän cuûa hoï, muoán cho quaû baùo keû ñöôïc thí ñeàu ñöôïc kieân coá, muoán laøm cho keû ñi thuyeàn ñöôïc ñeán bôø. Ngaøi vì ngöôøi ñöôïc boá thí aáy cho neân laøm ñaày ñuû caùc vieäc nghóa aáy, vaø quaùn saùt quaû baùo cuûa söï boá thí maø tröø boû caùc keát söû, tröø boû söï tham ñaém cuûa chuùng sinh khieán cho hoï khoâng coøn taø kieán, tröø khöû xan tham, tuøy thôøi sinh soáng. Hoï nhôø möa phaùp thaám nhuaàn cho neân ñeàu quy maïng. Thí vaøng baïc, traân baûo Ngoïc xa cöø, maõ naõo Chieâm ngöôõng khoâng nhaøm chaùn Nay laïy Ñaáng Thích Toân. Voi, ngöïa vaø vaøng roøng Saéc toát ñeïp ñeä nhaát Hay thí, nhan saéc töôi Quy maïng Baäc Giaûi thoaùt. Xe baùu laø thöù nhaát Ngoïc Anh laïc traân baûo Nhan saéc thaät töôi vui Vôï con vaø nam nöõ Baùt vaøng chöùa ñaày baïc Hoaëc laø chöùa ñaày vaøng

Ngöôøi duøng hoan hyû thí Ai hôn Tyø-sa-moân? Hoøa nhaõ töï boá thí Nhö quaû raát toát töôi Hoan hyû maø tueä thí Ñaày traøn caû ba coõi. Nam nöõ thaät myõ mieàu Vôï, thaân vaø ñaàu maét Boá thí heát cho ñôøi Ai thí baèng vò aáy? Ñaøn thí khoâng gì hôn Trôøi ngöôøi khoâng saùnh kòp Gioáng nhö Thöôïng Nhaân kia Taâm nhö bieån khoâng ñaùy. Khi Boà-taùt tu giôùi, vôùi vò aáy giôùi chaúng phaûi laø voâ giôùi vaø nhöõng vieäc maø thaân, khaåu laøm, nhöõng ñieàu maø taâm yù khôûi ñeàu laø phaùp cam loä, gioáng nhö hoa quaû kia nhôø vun ñaép goác reã taát seõ sinh quaû toát; vaø vôùi vò aáy naêng löïc coù ñöôïc ñeàu laø nhöõng vieäc con ngöôøi laøm. Moïi ngöôøi saùt sinh, khoâng cho maø laáy, daâm daät vaø caùc thöù buoâng lung, coøn Boà-taùt thì khoâng uoáng röôïu, ñoái vôùi caùc giôùi, trí tueä thaûy ñeàu ñaày ñuû, tröø boû taø giôùi, ôû nôi ñaïo traøng thöôøng haønh Tam-muoäi; xa lìa vieäc phaïm giôùi, cuõng khoâng coù yù saùt haïi; thoï nhaän ñoà tín thí cuùng döôøng, taâm vaät ñeàu thanh tònh, vôùi muøi vò noàng naøn cuõng khoâng vi phaïm, noäi taâm khoâng khieám khuyeát, boû yù nieäm sôû höõu, cuõng khoâng baøy veõ; y cöù theo caùi nhìn khoâng hö haïi, khoâng ueá tröôïc neân khoâng taïo quaû oâ ueá môùi maø troàng gioáng thieän môùi, nguû hay thöùc ñeàu khoâng buoàn lo, cho neân duø vò aáy coù mang hình töôùng chuùng sinh vaãn laø toái ñeä nhaát. Do coâng ñöùc aáy neân höông laønh bay xa. Ngaøi nhôø thoï duïng cuûa tín thí khoâng taïo taùc neân yù luoân kieân coá; nhôø caùc caên ñaày ñuû neân khoâng bò taùn hoaïi; nhôø trí tueä vöõng chaéc khoâng lay ñoäng neân khoâng coù gì maø khoâng huûy hoaïi ñöôïc. Do vaäy vò aáy coù söï taêng ích, do vaäy vò aáy coù theå mang vaùc gaùnh naëng khoå naõo. Vò aáy nhôø coù thieän phaùp cho neân baát cöù ôû ñaâu cuõng khoâng saàu naõo, cuõng khoâng nhieãm tröôùc. Vì hình daùng cho neân coù phuïc söùc, bôûi vaäy vò aáy coù taøi baûo voâ haïn, voâ löôïng, voâ cuøng taän. Töø luùc Ngaøi môùi phaùt taâm vaãn chöa töøng thay ñoåi, hoái haän, huoáng chi nhöõng giôùi caám cuûa Boà-taùt ñaõ thaønh töïu? Baáy giôø lieàn noùi keä: Treân, döôùi vaø boán phöông Caùc coõi nghe höông giôùi Taát caû ñeàu ñaày ñuû Lìa duïc laø toái thöôïng. Gaàn guõi thieän tri thöùc Baäc thieän taïo coâng ñöùc Saéc ñeïp khoâng ai baèng Giôùi höông, phöôùc ñeä nhaát. Caùc ueá ñeàu tieâu tröø Bieát ngaõ laø voâ ngaõ Ñaéc quaû

sau baûy ñôøi Con nay xin ñaûnh leã. Laïi nöõa, khi Boà-taùt thöïc haønh tinh taán, duyeân vôùi caùc phaùp taâm vò aáy vaãn thöôøng

nhieân, cuõng khoâng giaûi ñaõi neân vieäc xuaát gia khoâng bò chöôùng ngaïi. Vò aáy vì chuùng sinh neân xuaát gia, vaø do khoâng dao ñoäng neân coù löïc duyeân laøm cho taát caû chuùng sinh coù söùc tinh taán aáy; do khoâng theå hôn neân coù taâm nhaãn; do coù ñieàu taêng ích neân thò hieän ôû ñôøi; do coù coâng ñöùc neân thò hieän laøm chuùng sinh; do nhieáp taâm yù neân taâm vò aáy khoâng dao ñoäng; vaø laøm thuyeàn sö höôùng daãn taát caû ñöôïc ñeán bôø beân kia. Vò aáy nhôø ñònh cho neân khoâng loaïn, neáu coù ngöôøi khôûi yù ñi theo taát seõ ñöôïc ñoä. Ngaøi vì hoï maø laøm cho sôû nguyeän cuûa hoï ñöôïc thaønh töïu. Ngaøi vì muoán thaønh ñaïo neân boá thí voi, ngöïa, xe baùu. Khi Boà-taùt ôû trong chuùng sinh coù söï tinh taán aáy, ai nghe danh tieáng tinh taán cuûa Ngaøi lieàn phaùt taâm ñeán vôùi ñaïo. Nhöõng coâng ñöùc maø moät ñôøi ñaõ laøm khoâng theå tính löôøng, huoáng chi laø coâng ñöùc maø Ñöùc Nhö Lai ñaõ taïo trong voâ soá a-taêng-kyø kieáp? Luùc Ngaøi ngoài nghieâm trang ôû ñaïo traøng haøng phuïc ngoaïi ñaïo, traûi qua sinh töû nhôø taâm yù tinh taán neân Ngaøi tröø heát caùc öu saàu. Haïnh tinh taán toái thöôïng Cuùi laïy Ñaáng Phaùp Vöông Do Phaät kheùo töï giaùc Nay leã Baäc Voâ Ñaúng. Ngaøi toái toân ñeä nhaát Tieáng troáng phaùp vang xa Vôùi töï giaùc, giaùc tha Theá neân quy maïng leã. Laïi khi Boà-taùt thöïc haønh nhaãn nhuïc, taâm Ngaøi khoâng sôï haõi, khoâng coù nieäm hoaûng sôï, khoâng coù nhieãm oâ, khoâng quaùn xem quaû baùo cuûa keû khaùc. Ngaøi coù naêng löïc hoä trì cho chuùng sinh, thöôøng xa lìa ñieàu aùc, taâm taùnh luoân luoân kieân cöôøng, töï xeùt loãi mình. Taát caû chuùng sinh ñeàu oâm loøng sôï haõi thì laøm cho hoï khoâng sôï haõi, chæ cho hoï tu giôùi luaät; cuõng vì taát caû chuùng sinh haøng phuïc ñieàu thoâ aùc, boû lôøi noùi baát thieän, thöôøng yeâu chuùng sinh. Ngaøi khoâng heà coù haïn löôïng trong vieäc y theo ngoân ngöõ cuûa chuùng sinh ñeå thuyeát giaûng ñöa ngöôøi nghe phaùp ñeán vôùi chaân lyù, vi dieäu ñeä nhaát. Gioáng nhö hoa traùi khoâng phaûi laø khoâng theå nôû hoa vì bò gioù thoåi, maø ôû nôi thaâm sôn cuøng coác ta vaãn haùi ñöôïc nhöõng ñoùa hoa ñuû maøu, höông thôm ngaùt, phaùp aâm phöôùc ñöùc cuûa Ngaøi taát caû chuùng sinh ñeàu thích nghe. Gioáng nhö ong chuùa huùt nhuïy hoa duøng ñeå laøm maät neân caùc ong con cuõng ñeàu laøm maät nhö theá; caùc nguoàn suoái nôi nôi chaûy traøn neân caùc vöôøn Na- ñaø vui söôùng khoâng gì baèng, Ngaøi duø bò chöôi maéng cuõng ñeàu nhaãn ñöôïc. Vôùi caùc ngöôøi caàu mong chuù thuaät thì Ngaøi chæ söï taøm quyù cho hoï. Chuùng sinh tu haønh bò aùch naïn thì ñöôïc Ngaøi cöùu ñoä, neân goïi laø Nhaãn nhuïc Tieân nhaân. Baáy giôø, vua Ca-lam-phuø ñi vaøo nuùi saâu muoán saên höôu nai. Vöøa vaøo trong nuùi thaáy vò Tieân nhaân Nhaãn nhuïc aáy, lieàn ñeán tröôùc quyø hoûi: –Ngaøi ôû trong nuùi saâu naøy ñeå caàu ñaïo gì? Vò tieân ñaùp: –Caàu tu ñaïo nhaãn nhuïc. Baáy giôø nhaø vua khoâng töï quaùn saùt, cuõng khoâng quaùn saùt caùc haïnh, muoán thöû Tieân nhaân, lieàn noùi: –Nay toâi seõ chaët ñöùt tay chaân Ngaøi. Nhaø vua lieàn chaët tay chaân cuûa vò Tieân nhaân aáy, laïi hoûi: –Nay Ngaøi caàu ñaïo gì? Tieân nhaân ñaùp:

–Toâi caàu ñaïo nhaãn nhuïc. Vaø Tieân nhaân khen ngôïi ñöùc tính nhaãn nhuïc. Ñaïi vöông caøng theâm giaän döõ, muoán gieát Tieân nhaân. Baáy giôø Tieân nhaân ñaõ bò chaët ñöùt tay chaân, lieàn theà nguyeän: –Haõy khieán cho ta ñôøi ñôøi ñöøng saân haän, cuõng khoâng coù taâm saân haän ñoái vôùi vò Ñaïi vöông naøy maø seõ laøm cho oâng naøy hieåu roõ taát caû phaùp ñeàu laø hö khoâng. Coù vò Tieân khaùc ñeán choã vò Tieân aáy hoûi: –Taïi sao Thaàn tieân khoâng khôûi taâm saân haän ñoái vôùi vò vua kia? Vò Tieân tu nhaãn nhuïc ñaùp: –Nhö khi thöïc haønh nhaãn nhuïc naøy, coù naêng löïc ñaïi nhaãn nhuïc naøy, neân ôû moïi thôøi khaéc khoâng khôûi yù saân haän, vaø do quaùn nhö vaäy thì saéc maët cuõng khoâng thay ñoåi. Baáy giôø, Hoä Theá töù vöông ñi ñeán choã cuûa vò Tieân nhaân aáy, Ñeà-ñaàu-laïi-tra, ñaàu maët ñaûnh leã Tieân nhaân hoûi: –Nay con muoán gieát vua Ca-lam-phuø, coù neân chaêng? Vò aáy noùi nhö vaäy xong, Tieân nhaân im laëng khoâng ñaùp. Khi aáy Ñeä nhò Thieân vöông laïi hoûi: –Nay toâi seõ gieát saïch trai gaùi, giaø treû vaø nhaân daân trong thaønh quaùch naøy ñöôïc chaêng? Noùi nhö vaäy xong, Tieân nhaân vaãn im laëng khoâng ñaùp. Baáy giôø vua Tyø-laâu-bì-xoa laïi hoûi: –Toâi ñem taát caû nhaân daân trong nöôùc naøy gieát heát, xin Ngaøi cho pheùp. Baáy giôø Tieân nhaân vaãn im laëng khoâng ñaùp. Tyø-sa-moân vöông hoûi: –Toâi muoán ñem caûnh giôùi nöôùc naøy ñeán phöông khaùc, xin Ngaøi chaáp thuaän. Baáy giôø Tieân nhaân hoan hyû khen ngôïi ñöùc tính nhaãn nhuïc, lieàn noùi baøi keä: Chaët ñaàu, maét, tay, chaân Khoâng khôûi taâm oaùn haän Taát caû ñeàu ñem cho Huoáng chi choáng theá gian? Baáy giôø Hoä theá Thieân vöông laïi hoûi: –Vaäy yù muoán cuûa Tieân nhaân nhö theá naøo? Mong caàu ñieàu gì? Tieân nhaân ñaùp: Muoán ñeå cho thaân vua Khoâng bò baùo aùc haïnh Vua aáy tuy hung taøn Lo ngöôøi khoâng töï lo. Nhö khi Boà-taùt tu haønh Tam-muoäi, giaû söû luùc nhaäp Tam-muoäi aáy taâm coù ñoái töôïng ñeå duyeân thì khoâng bao giôø queân maát cuõng khoâng phoùng daät chæ giöõ taâm chuyeân nhaát; hoaëc laïi khoâng aân caàn tìm caàu phöông tieän cuõng khoâng thoï caùc haønh, tuy hieåu caùc phaùp vò nhöng khoâng ñaém vaøo phaùp, noäi taâm vò aáy cuõng khoâng coù keát söû. Ngaøi truù trong Tam- muoäi thanh tònh khoâng tyø veát neân coù theå haøng phuïc keû ñòch beân ngoaøi maø khoâng khieáp nhöôïc, vaø do nhaát taâm neân hieåu ñöôïc khí vò cuûa Tam-muoäi ñoù; taâm khoâng ñaém tröôùc neân cheá ngöï ñöôïc caên taùnh; do taâm chöa töøng giaûi ñaõi neân thaønh töïu caùc haønh, chöùng ñaéc Tam-muoäi, caên taùnh hoan hyû, tinh taán khoâng dôøi, nieäm khoâng taùn loaïn; troïn kieáp tu haønh, roõ bieát ñaïo phaåm, taâm nieäm hoan hyû, ñaït ñöôïc duõng maõnh, taát caû ñeàu nhôø vaøo trí tueä maø daàn daàn ñaït ñöôïc hoan hyû, an laïc.

Tuy nhieân khi Boà-taùt haønh Tam-muoäi aáy thì seõ khôûi Tam-muoäi thieän haïnh; khi ñaõ ñaït ñöôïc Tam-muoäi thì moïi thieän haïnh luùc ñi, luùc ñöùng chöa töøng queân maát. Vò aáy nhôø coù haïnh naøy neân thieän phaùp ñaày ñuû; nhôø khôûi caùc thieän haïnh neân nhöõng ñieàu mong caàu ñeàu hieän ra tröôùc maét. Giaû söû taâm coù saàu muoän thì daàn daàn seõ cheá ngöï taâm aáy khieán cho khoâng xao laõng thieän haïnh. Khi tö duy taêng tröôûng thì caøng taêng theâm ñieàu thieän; neáu taâm phoùng daät thì höôùng taâm tö duy thieän phaùp; neáu taâm bò öu saàu troùi

buoäc lieàn coù theå tö duy veà phaùp thieän giaûi thoaùt aáy. Khi moïi traïng thaùi oai nghi cuûa mình ñeàu hoaøn thieän, vò aáy lieàn vì ngöôøi dieãn thuyeát veà loaïn töôûng, caùc beänh caáu ueá vaø caùc loaïi Tam-muoäi khaùc. Ñoù laø caùc Tam-muoäi vôùi ñaày ñuû coâng ñöùc. Ñoù laø caùc haïnh Tam-muoäi maø keát quaû toái thieän, gioáng nhö caây coái xanh töôi laø bieåu hieän cuûa söï giaûi thoaùt thanh tònh vaø caùc maøu saéc khaùc nhö xanh, vaøng, ñen, traéng laø ñeàu tuøy theo söï ñeán ñi khoâng bò chöôùng ngaïi cuûa Tam-muoäi aáy. Neáu duøng naêng löïc Tam-muoäi nhö söùc hoûa quang cuûa maët trôøi thì khoâng nôi naøo maø khoâng ñöôïc chieáu soi; ngöôøi ñaéc Thieân nhaõn cuõng laïi nhö theá roõ thaáu ñeâm ngaøy; ngöôøi ñaéc Thieân nhó naêng löïc cuõng vaäy nghe ñöôïc cuøng khaép. Vò Boà-taùt chöùng ñöôïc Tam-muoäi voâ haïn voâ löôïng, khoâng theå luaän baøn aáy ñeàu nhôø naêng löïc Tam-muoäi, cuõng nhôø tö duy, nhôø khoâng giaûi ñaõi, nhôø trí tueä saùng suoát, bieát naém, bieát buoâng thaû, cuõng nhôø mong caàu Tam-muoäi, nhôø xa lìa töôûng aùc, nhôø naêng löïc thuaän nghòch cuûa Tam-muoäi. Caùc töôûng nhö vaäy ñeàu laø töø Tam-muoäi naøy sinh ra. Vò aáy duøng phaùp moân toång trì ñeå thaønh töïu Tam-muoäi, vôùi vieäc choïn phaùp tu thích hôïp maø khoâng meät moûi, chaùn naûn, khoâng tìm caàu phöông tieän Tam-muoäi khoâng kieân coá ñeå tu taäp chaùnh ñònh; vì taát caû duïc cho neân cheá ngöï taâm yù, kheùo hoä trì tö duy cuõng khoâng taùn loaïn, tuøy yù töï taïi, khoâng noùi loãi cuûa ngöôøi, voâ löôïng, voâ haïn khoâng coù cuøng taän; ôû trong Tam-muoäi hieän taïi ñoaïn tröø nghi hoaëc, phoùng voâ soá aùnh saùng, nöông vaøo taát caû thieän phaùp laøm thanh tònh taát caû keát söû, luoân luoân tu taäp Tam-muoäi, nöông nôi caùc thieän phaùp. Do vaäy neân noùi baøi keä naøy: Ñöôïc taâm giaûi thoaùt aáy Tam-muoäi khoâng chöôùng ngaïi Ban ñaàu vaøo ñaïi haûi Nöôùc xoaùy khoù kieàm cheá. Neáu trong yù coù duïc Taâm cuõng khoâng chuyeån dôøi Muoán ñoaïn caûnh giôùi nöôùc Ñeàu laø goác muoân haïnh. Ta suoát troïn traêm naêm Gaùnh cha meï maø ñi Nguyeän Ta vaãn khoâng maõn Ñeå baùo aân cha meï, Ñöôïc che chôû meï cha Chæ nôi cha meï thoï Ai bieát roõ nhö vaäy Laø hy höõu theá gian. Baáy giôø, khi Boà-taùt thöïc haønh taâm kieân coá, nhieáp taâm giaûi thoaùt, coù phöông tieän nhö vaäy, vaø coù taâm yù duõng maõnh thì nhöõng vieäc maø vò aáy laøm ñeàu khoâng ngaên ngaïi, cuõng khoâng bò ngöôøi khaùc ngaên caám, cho neân phaûi caàu phöông tieän. Xöa kia oâng A-lan-ca-lan khôûi caùc thieàn ñònh, roài xaû caùc thieàn aáy, laïi caàu ñaïo Voâ

thöôïng cuûa Tam-da-tam Phaät, lieàn ñeán moät nôi caùch nöûa do-tuaàn veà phía Nam. Khi ñeán choã vaéng veû aáy haønh caùc thöù khoå haïnh, aên traùi caây, uoáng nöôùc, maëc aùo da ñen, ôû döôùi goác caây, ngoài kieát giaø, hoaëc coù luùc uoáng nöôùc, hoaëc coù khi aên traùi caây, hoaëc coù khi nhòn ñoùi, tu nhöõng khoå haïnh nhö vaäy, naèm treân coû, hoaëc laáy tro phuû leân, öa thích ôû ñaáy suoát ba ñeâm maø nhan saéc vaãn khoâng thay ñoåi, trong chín ngaøy leã baùi thôø löûa. Nhöõng ngöôøi phoùng daät nghe theo lôøi daïy cuûa vò aáy, hoaëc khi thôø trôøi, ñaàu maét daàn daàn suy yeáu, xöông tay loä ra, hoaëc ñöùng moät chaân, thaân theå cong laïi, maø khoâng coù taâm troäm caép chæ laáy phaùp töï vui. Luùc aáy, Ngaøi khoå haïnh caàu ñaïo cuõng khoâng aên uoáng, da xöông lieàn nhau, thaân hình khaùc ngaøy

tröôùc, thaân ñen xaïm, saéc maët vaøng voït, gioáng nhö ñaøn khoâng haàu beân trong troáng roãng; gaân coát ñeàu hieän ra, coù traêm thöù bieán hoùa, khoâng theå quaùn saùt, töôùng maïo cuûa tuoåi thanh xuaân vónh vieãn khoâng coøn nöõa; ví nhö voi giaø khoâng ñöôïc cho aên, ngoài naèm ñi ñöùng ñeàu khoâng coù söùc löïc, cuõng khoâng theå noùi naêng, tuy coù tham soáng nhöng khoâng toàn taïi bao laâu. Ngay sau ñoù, Thieân söù ñaõ ñeán choã Ngaøi hieån baøy phöông tieän, coù khoâng bieát bao nhieâu caùch bieán hoùa nhö theá. Ngaøi vì phaùp cho neân luùc thöùc hay nguû cuõng khoâng ñaùnh maát khí tieát cuûa mình; vì caàu giaûi thoaùt nhö vaäy neân khoâng tieác thaân naøy. Baáy giôø Ngaøi lieàn noùi keä: Duø ta bò hö naùt Thaân ngöôøi thaønh traêm maûnh Taâm vaãn khoâng saân haän, Muoân loaøi sinh khoâng khaùc Trong yù naøo coù tham. Khoå naõo nhieàu voâ soá Neáu chaáp coù ngaõ töôûng Nguû vôùi cheát ñaâu khaùc. Baáy giôø Boà-taùt tu haïnh Ña vaên. Ngöôøi ñöôïc goïi danh tieáng laø duøng taâm vaéng laëng ñeä nhaát ñeå töï taùn döông ñöùc cuûa mình, vaø ñöôïc moïi ngöôøi kính haàu, taâm taùnh khoâng loaïn neân nhöõng ñieàu nghe ñöôïc coù theå thoï trì khoâng xao laõng. Boà-taùt nhôø quaùn saùt nghóa aáy neân taâm tröø boû ñöôïc kieâu maïn, coù haïnh nghieäp vaø trí tueä cuøng töông öng vôùi nhau nhö theá. Nay nhöõng vieäc nghe bieát ñeàu nhôø coù trí tueä khoâng giaûi ñaõi, cung kính sö tröôûng, mong ñöôïc töï taïi; vôùi ngöôøi ñoùi khoå thì khôûi loøng Töø bi, haøng phuïc ngoaïi ñaïo, khoâng bò chöôùng ngaïi, cuõng khoâng coù caáu ueá; ôû nôi quoác ñoä khaùc hieän thaân haønh ñaïo, khoâng bò aùi duïc nhieãm tröôùc, khôûi yù phöông tieän muoán ñem laïi giaûi thoaùt cho theá nhaân. Baáy giôø Boà-taùt coù taâm Töø, Nhaát thieát trí nhö vaäy ñeàu do phöông tieän khôûi ra. Do vaäy neân noùi keä: Ngaøi nghe nhieàu tieáng toát Saéc maët vaãn khoâng ñoåi Vaät kieân coá cuõng hö Huoáng thaân Ta ngaøy nay. Ban ñaàu thoï phaùp naøy Coù ñöùc tin Theá Toân Lieàn sinh trí tueä lôùn Tröø boû caùc keát söû. Khi Boà-taùt laøm vieäc aân ñöùc, Ngaøi phaân bieät aân ñöùc khoâng laõng queân neân coù ñöôïc

trí tueä. Vì muoán baùo ñaùp aân kia neân Ngaøi taïo chuùt coâng ñöùc troïn khoâng queân maát, cuõng khoâng cuøng taän, gioáng nhö gieo ít haït luùa maø suoát ñôøi vaãn khoâng boû qua. Xöa kia Boà-taùt muoán caàu ñaïo Voâ thöôïng, ôû moät choã nhaøn tònh, coù con chim Boà-taùt Anh vuõ thöôøng ôû treân caây aáy. Baáy giôø gioù thoåi laøm caùc caây coï vaøo nhau phaùt ra löûa; löûa chaùy caøng luùc caøng maïnh, chaùy tôùi hang nuùi; caùc caây xanh ñeàu bò löûa thieâu ruïi. Luùc aáy löûa ñaõ tuoân khoùi cuoàn cuoän raát maõnh lieät khoâng theå dieät ñöôïc, gioáng nhö aùnh saùng maët trôøi, khoùi buïi bay leân, caùc caây lôùn nhoû ñeàu bò thieâu saïch, tôï nhö luùc trôøi ñaát tan hoaïi. Ngöôøi thaáy, nghe hieän töôïng aáy boãng choác ñeàu hoaûng hoát, caùc vaät ñeàu bò ñoát heát, caây coái ñeàu bò chaùy saïch. Khi aáy Boà-taùt laø thaân chim Anh vuõ, trong moät ñeâm lieàn nghó nhö vaày: “Gioáng nhö chim bay ñaäu treân caây naøy coøn coù taâm baùo aân, ta cuõng vaäy”, lieàn khôûi leân yù baùo aân: “Huoáng chi nay chuùng ta luoân ôû nôi ñaây maø khoâng theå daäp taét löûa naøy sao? Nay ñaõ ñuùng luùc ta hieän oai löïc cuûa mình”. Noù bay vaøo ñaïi döông laáy hai caùnh ñöïng nöôùc ñem veà röôùi ñaùm löûa aáy, hoaëc duøng caùnh röôùi, hoaëc duøng mieäng phun beân Ñoâng, beân Taây. Baáy giôø coù

moät vò thaàn noùi baøi keä: Löûa aáy heát söùc maïnh Maây khoùi khoù theå gaàn Tuy ngöôi coù thieän taâm Cuõng khoâng theå daäp taét. Boà-taùt Anh vuõ noùi vôùi vò thaàn ñoù: Toâi ôû trong nuùi naøy Chöa töøng queân aân aáy Sao laïi phaûi boû ñi Maëc löûa ñoát röøng caây. Nay toâi coù söùc löïc YÙ muoán daäp taét löûa, ÔÛ nuùi naøy sao chaúng Muoán ñöôïc baùo aân naøy? Thoï thaàn laïi noùi baøi keä: Chim naøy coù aân töø Maøu saéc thaät ñoan chaùnh Ñoù laø öùng nhaân phaùp Theá gian raát hy höõu. Baáy giôø vò Thieân thaàn suy nghó, lieàn noùi vôùi chim Boà-taùt Anh vuõ: Bieát ngöôi coù töø aân Vì ngöôi, ta daäp löûa Thöông ngöôøi coù taâm naøy Ta dieät löûa töùc khaéc. Baáy giôø coù maây lôùn Vì thöông chim Anh vuõ Nay ta dieät löûa kia Khieán ngöôi ñöôïc thoûa nguyeän. Baäc seõ thaønh Ñaúng Chaùnh Giaùc lieàn noùi baøi keä:

Nhö Lai vaøo luùc ñoù Do coù taâm Töø aân Caùc Ngaøi sinh hoan hyû Baäc trôøi, ngöôøi cuùng döôøng. Ñeå ñeán ñöôïc bôø giaùc Xa lìa sinh, laõo, beänh, Tín taâm phaûi kieân ñònh Môùi thoáng nhieáp möôøi phöông. Baáy giôø, Boà-taùt maëc aùo ca-sa laø vì laøm moâ phaïm cho ngöôøi ñôøi, vì laøm cho chuùng sinh boû tuïc theo ñaïo, vì laøm caùi loïng lôùn che maùt theá gian. Theá laø Ngaøi boû quoác vöông, vôï con, xuaát gia hoïc ñaïo ñeå vöôït qua caùc nghi hoaëc. Khi Boà-taùt ñaép y ca-sa coù coâng ñöùc taêng ích nhö theá. Ta töøng nghe thôøi quaù khöù, Ñöùc Tam-da-tam Phaät daïo vöôøn xem hoa quaû saàm uaát vaø muoán ñöôïc xuaát gia. Daân chuùng daïo chôi trong vöôøn aáy thaáy Phaät xuaát theá ngaém nhìn khoâng chaùn. Daân chuùng taäp hôïp ñoâng ñaûo trong vöôøn aáy maø khoâng coù tieáng oàn. Tröôùc vò maëc aùo ca-sa, ba maøu trong saùng, taát caû ñeàu laéng tai nghe lôøi giaûi thoaùt, aâm thanh nhu hoøa, vaø vì tuoåi thoï höõu haïn neân cuøng nhau ñeàu töï quy y Phaät. Ngaøi vì taát caû chuùng sinh khoå cho neân cheá ngöï saân haän. Ngöôøi saân haän saéc maët nhö ñoàng ñoû, hôi thôû doàn daäp nhö theå khoùi, gioù noåi leân. Phaät thaáy saéc nhö vaäy lieàn noùi: –Haõy cuøng taâm Ta töông öng, khi Ta khôûi taâm naøy thì ñöôïc giaûi thoaùt. Baáy giôø vì giöõ gìn ca-sa coù caùc coâng ñöùc vaø xaû caùc ueá taïp, Ngaøi lieàn noùi baøi keä: Cuõng khoâng töï bieát teân Cuøng vieäc aáy töông öùng Cuõng khoâng kheùo taém giaët Haøng phuïc neân ñeán ñaây. Sôùm thaâu nhieáp quaû aáy Töï caét khoâng hoái tieác Mieäng daïy lôøi noùi laønh AÉt phaûi töï baïi hoaïi. Tuy laïi quaùn nhö vaäy Cuøng Ta noùi nghóa naøy Ta seõ boá thí chuùng Nhaãn söï khoå naõo naøy. Khi ñaõ caét boû thaân theå ñeå haøng phuïc taâm mình, lieàn noùi lôøi aáy baèng baøi keä: Ñöøng laøm caùc khoå hoaïn Vôùi xan taät nhö theá Quaû naøy tuy raát nhoû AÙc baùo khoâng theå löôøng. Baáy giôø Boà-taùt öa thích choã nhaøn tònh neân ôû taïi khu vöôøn kia maø quaùn chieáu, thanh tònh khoâng naùo loaïn cuõng khoâng coù caùc söï duyeân. Ai ñeán choã aáy ñeàu sôï haõi, nhöng ñoù laø choã vò aáy öa thích. Ta töøng nghe: Coù moät vò tieân ñaõ ñaït choã cöïc dieäu, khoâng ñaâu saùnh baèng (choã ôû cuûa Tieân nhaân ñöôïc roäng noùi nhö treân). Caùc söï duyeân maø vò aáy coù ñeàu bò dieät taän neân vò aáy rôøi khoûi khu vöôøn aáy ra ñi. Luùc aáy Boà-taùt chöa ñaït quaû A-duy-tam Phaät coøn laø thaân con thoû nöông töïa nôi choã ôû cuûa vò tieân, thaáy vò tieân xuoáng nuùi, lieàn duøng keä noùi vôùi Tieân nhaân: Thaân ngöôøi ôû theá gian Vi dieäu khoâng gì baèng Ñaõ

ñöôïc sinh ôû ñôøi Neân ôû nôi röøng nuùi. Laønh thay! Naøy Tieân nhaân, Gaàn guõi baäc thieän caên Khoâng coù caùc ueá aùc Töï mình ñieàu phuïc taâm Taâm saùt haïi khôûi leân Töï bieát phaûi haïn cheá Coù theå töï nhieáp phuïc Khoâng coøn töôûng caûnh giôùi. –Tieân nhaân, ngaøi ñaõ boû caûnh giôùi ñaùng ñöôïc coù. Chuùng ta xuaát gia laø vì caàu ñaïo giaûi thoaùt, taâm yù ñaõ quyeát, khoâng boû vò cam loä, haõy boû taâm mong caàu, vì caùc coâng ñöùc neân cuøng ôû choán nuùi röøng. Ngaøi coù taâm chaùnh ñònh khoâng loaïn ñoäng vaø ñaõ ôû choán nuùi röøng naøy thì phaûi neân öa thích noù. Nhö maët traêng chieáu ban ñeâm, maët trôøi chieáu ban ngaøy, baäc Naêng nhaân coù aân töø neân ôû nôi nuùi röøng naøy. Tieân nhaân luùc coøn treû ñaõ soáng trong nuùi röøng naøy, naêm nay tuoåi taùc giaø nua, vì côù gì maø boû choán naøy ñi? Khi aáy vò tieân beøn noùi: –Ta neân töï ñieàu phuïc taâm mình trôû laïi! Boà-taùt hoan hyû noùi: –Neáu Tieân nhaân boû ñi thì ai coù theå thích soáng ôû ñaây ñöôïc? Boà-taùt lieàn noùi keä naøy: Nay Ta khoâng coù ñaäu Luùa, thoùc vaø nguõ coác Taâm ñaõ töï ñieàu phuïc Nguyeän ôû nuùi röøng naøy. Baáy giôø Ngaøi thaønh Baäc A-duy-tam Phaät lieàn ôû taïi nuùi aáy soi saùng theá gian vaø öa choán an nhaøn aáy, vì vaäy thöôøng ôû nuùi röøng, roài noùi keä naøy: Caûnh giôùi thaät roõ raøng Nuùi röøng, haønh nghieäp khoå Thöôøng thích choã nhaøn tònh Töï thaân tu tö duy. Thaân coâng ñöùc giaûi thoaùt Taâm yù thöôøng vui töôi Trí tueä raát vi dieäu Neân soáng gaàn nuùi röøng. Boà-taùt coù taâm thaân höõu naøy, thöôøng mang taâm Töø, soáng tænh giaùc, soáng nhö thaät nhö nhöõng ñieàu Ngaøi ñaõ ñöôïc nghe trong khoaûng khoâng bao la nôi nuùi röøng… nhö Kheá kinh ñaõ noùi lieàn khôûi nieäm: “Nuùi röøng naøy khoâng coù caùc quaû, caùc phaùp giaûi thoaùt, chæ nhôø tu haïnh nhaãn môùi ñöôïc phaùp giaûi thoaùt”. Luùc aáy Boà-taùt suoát ñeâm haønh töø taâm vaø caùc phaùp giaûi thoaùt, khoâng xuùc nhieãu daân chuùng ôû ñoù. Ngay khi Ngaøi thaúng thaân ngoài tö

duy khoâng di ñoäng thì coù moät oå chim ôû treân ñaàu. Ngaøi bieát con chim ôû treân ñaàu ñang aáp tröùng, luoân lo sôï tröùng rôùt neân thaân khoâng lay ñoäng. Luùc aáy Ngaøi lieàn quaùn saùt vaø haønh phaùp xaû thaân baát ñoäng ngay taïi ñoù, do söùc aân caàn cuûa Ngaøi neân laøm chim kia ñöôïc an laïc. Ít laâu sau chim con ñaõ moïc ñuû loâng caùnh nhöng chöa theå bay ñöôïc, neân Ngaøi vaãn ngoài yeân khoâng boû ñi. Nay Ngaøi haønh taâm Töø naøy duø coù gaëp ñieàu gì laï vaãn khoâng sôï haõi. Chuùng sinh chöa bao giôø laøm nhö theá, chæ töï bieát ñieàu tieän lôïi cho mình. Do vaäy neân noùi keä: Vò hay bieát vieäc naøy Vó ñaïi trong loaøi ngöôøi Khoâng xuùc nhieãu keû khaùc Ñöùc ñoä aáy ai hôn? Cho neân Ñöùc Theá Toân Coù söùc Thaàn ñeä nhaát Neân ôû nôi ñaïo traøng Töï ñaày ñuû coâng ñöùc. Baáy giôø, khi Boà-taùt thöïc haønh loøng Töø, vì töï Ngaøi coù söùc maïnh neân coù theå gaùnh vaùc gaùnh naëng caàu ñaït muïc ñích: “Ta seõ ñoä thoaùt laøm taêng tröôûng coâng ñöùc cho taát caû chuùng sinh; vôùi ngöôøi khoâng coù naêng löïc thoaùt khoå thì Ta tröø dieät öu saàu ôû ñôøi; vôùi ngöôøi khoâng ai cöùu hoä Ta vì hoï laøm ngöôøi cöùu hoä; ngöôøi khoâng hy voïng laøm cho hoï hy voïng; ngöôøi khoâng söùc maïnh laøm cho hoï coù söùc maïnh; vôùi ngöôøi coù taät beänh laøm y vöông cho hoï; vôùi ngöôøi giaø caû chæ cho hoï taâm hoàn treû trung; vôùi ngöôøi treû

trung, ta chæ cho hoï caùch soáng coù naêng löïc". Töøng nghe: Khi Ñöùc Theá Toân haønh ñaïo, coù voâ soá Tyø-kheo vaây quanh tröôùc sau. Luùc vieân quaùn bò löûa chaùy, caùc Tyø-kheo thaáy khoùi löûa boác chaùy, hoï ñeàu chaïy ñeán choã Theá Toân, hoaëc coù ngöôøi taùn thaùn Theá Toân, hoaëc ñeán ñöùng tröôùc Phaät. Caùc Tyø-kheo aáy ñöùng tröôùc Ñöùc Nhö Lai quaùn saùt Ngaøi. Baáy giôø Ngaøi lieàn noùi keä: Nhö Ta, chaúng ai baèng Ba ñôøi, coâng ñöùc ñuû Do noùi lôøi thaønh thaät Ñieàu aùc mau chaám döùt. Ngaøi noùi keä vöøa xong, ñaùm löûa aáy lieàn daäp taét. Baáy giôø caùc Tyø-kheo khen laø chöa töøng coù, ñeàu laø nhôø aân löïc cuûa Theá Toân. Hoï hoan hyû ñoái vôùi Nhö Lai, moïi ngöôøi ñeàu khen baøi keä naøy laø chöa töøng coù. Ñöùc Theá Toân baûo: –Naøy caùc Tyø-kheo, Ta tuy ôû nôi vaéng veû, an nhaøn nhöng coù ñuû caùc loaïi caûnh giôùi, vôùi raát nhieàu hình thöùc. Luùc ñoù, Ta chöa thaønh Baäc Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc, teân laø Chaát-coác-la-cuø. Ta töø luùc ra ñôøi ñeán lôùn, luoân töï taïi, öa boá thí cho moïi ngöôøi, ñeå caàu haïnh vi dieäu. Thôøi ñoù, daân chuùng nöôùc Traïi traø raát thònh vöôïng, ñaát ñai phì nhieâu, coù nhieàu röøng truùc, lan, caây coái, nuùi cao. Khi aáy caùc khu röøng bò löûa chaùy döõ doäi, daàn daàn löûa lan ñeán nuùi ñaàm. (Nhöõng bieán coá nhö vaäy ñaõ ñöôïc noùi roäng trong Kheá kinh). Baáy giôø coù baày chim ñeán khu röøng sinh con. Caùc con chim non aáy chöa coù loâng caùnh, hoaëc coù con coù caùnh thì soáng coøn, hoaëc coù con rôi xuoáng ñaát, hoaëc coù con beå ñaàu, söùt ñuoâi, chuùng cuõng khoâng theå bay ñöôïc, hoaëc coù con bò ñoùi khaùt, thaáy löûa chaùy döõ doäi chuùng ñeàu muoán bay thoaùt. Ngay luùc aáy thaáy ngoïn löûa naøy, Ta nghó cuõng khoâng giöõ

ñöôïc thaân mình, nhöng nhôø coâng ñöùc trong voâ soá traêm ngaøn kieáp khôûi taâm hoä trì chuùng sinh. Luùc ñoù Ta phaùt nguyeän thanh tònh khieán nhöõng chuùng sinh kia thoaùt khoûi ñaïi hoïa aáy. Ta beøn daäp taét ngoïn löûa vaø ngoïn löûa lieàn taét. Thuôû tröôùc nhôø haønh taâm Töø maø nôi quoác ñoä kia Ta ñaõ daäp taét ñöôïc ngoïn löûa döõ; huoáng chi ngaøy nay Ta ñaõ thaønh töïu taâm ñaïi bi neân ngay ñaây löûa seõ bò daäp taét. Ñöùc Theá Toân lieàn noùi baøi keä: Do töø thuôû thieáu thôøi Ñaõ quaùn phaùp voâ thöôøng Taát caû ñeàu hö hoaïi Neân thöông xoùt chuùng sinh. Ngoïn löûa aáy lieàn ñöôïc daäp taét. Khi löûa taét chöa laâu, ta duøng trí tueä saùng suoát ñeå dieät tröø löûa tham öu ôû ñôøi. Baáy giôø Boà-taùt vì vieäc lôùn sinh töû, neân muoán ra ñôøi ñeå cöùu ñoä chuùng sinh, quaùn saùt nguoàn goác sinh ra khoå. Töøng nghe: ÔÛ choán nuùi röøng vaéng veû coù caùc con quaï, nai, boà caâu, raén soáng ôû ñaáy. Nôi ñoù coù moät vò Tieân nhaân Boà-taùt thöôøng soáng baèng hoa quaû, nöôùc suoái. Baáy giôø con quaï ñeán beân vò tieân hoûi: –Theá gian coù caùi gì khoå? Khi aáy con quaï laïi noùi: –Caùi ñoùi laø khoå nhaát. Nhöng do nhaân duyeân gì maø coù noãi khoå aáy? Taát caû chuùng toâi seõ töï trình baøy yù kieán cuûa mình: thaân theå meät moûi, bò ñoát chaùy, caùc caên baát ñònh, mieäng khoâng theå noùi, tai khoâng theå nghe, thöôøng oâm loøng suy nghó, cho neân ñoùi laø khoå nhaát. Gaëp khoå hoaïn naøy thaân nhö bò löûa ñoát, do bò ñoùi khaùt neân beänh aáy khoù trò döùt, töôùng khoå lieân tuïc, ñeàu laø do coù caùi khoå nhö theá. Luùc ñoù con nai leân tieáng: –Sôï haõi laø khoå. Nhöõng yeáu toá ñem

ñeán sôï haõi laø thaân ôû rieâng moät mình gaëp phaûi ngöôøi thôï saên neân thöôøng oâm loøng sôï haõi; thaân taâm oâ ueá nhöng thöôøng sôï maát thaân naøy; laïi sôï thôï saên muoán gieát haïi mình. Thaân naøy ñaâu coù beàn chaéc gì, noù ôû trong voâ thöôøng, dong ruoåi Ñoâng, Taây. Söï sôï haõi aáy do ñaâu sinh ra? Vaø thöôøng khôûi nieäm: taát caû nhöõng sôû höõu aáy ñeàu laø haønh nghieäp, neân xaû ly taát caû thaân. Vì taát caû chuùng ta coù thaân naøy neân thöôøng oâm loøng sôï haõi, khoâng an oån duø trong khoaûnh khaéc, ñeàu do chuùng ta ñaõ taïo caùi khoå baïi hoaïi naøy neân coù söï sôï haõi nhö vaäy. Do ñoù, sôï haõi laø khoå. Chim boà caâu lieàn noùi: –Duïc laø khoå nhaát, töùc laø taâm chìm trong caûnh vui tònh laïc, tö duy nhö theá seõ khoâng thoaùt khoûi tai hoïa cuûa duïc. Duïc aáy gioáng nhö löûa, gioáng nhö daàu bô ñöïng vaøo huû nhöng bò löûa döõ ñoát chaùy, neáu coù noùi ñieàu gì ñeàu bò ñaém nhieãm trong taâm. Löûa duïc cuõng vaäy, vì taâm nhieãm tröôùc duïc neân thieâu ñoát hình haøi, taêng theâm söï troùi buoäc. Trong voâ soá kieáp bò duïc meâ hoaëc, hoäi hoïp ñoát chaùy thaân theå ngöôøi. Vì vaäy, duïc laø khoå nhaát. Con raén lieàn noùi: –Saân haän laø khoå nhaát. Caùi goïi laø saân haän ñoù laøm thöông haïi maïng ngöôøi, noù khoâng coù lôùn nhoû, laøm taêng theâm caùc goác toäi, laøm cho thaân theå, nhan saéc thöôøng bò bieán ñoåi; heã ñoäng taâm laø coù yù saùt haïi, trôû thaønh ñoû maét, böùc xuùc, nghieán raêng, nhìn moïi ngöôøi moät caùch haèn hoïc, laéc ñaàu, ñoäng thaân, thôû daøi, möûa chaát ñoäc, thaân theå, da thòt ñoû röïc moät maøu saân haän, taát caû moïi ngöôøi ñeàu khoâng muoán nhìn, thöôøng naèm trong hang, ñoùi cuõng saân, no cuõng saân, maét nhìn khoâng thieän caûm, coù söï bieán hoaïi nhö vaäy gioáng nhö löûa

thieâu ñoát nuùi ñaàm; löûa saân haän naøy cuõng laïi nhö theá. Vì vaäy cho neân saân haän laø khoå. Baáy giôø Boà-taùt vôùi trí tueä thaäm thaâm tö duy vieäc aáy, lieàn noùi baøi keä: Taát caû ñeàu laø khoå Do gaàn guõi vôùi saéc Thoï sinh taát phaûi khoå Nay haõy nghe ta noùi Gioáng nhö tai hoïa lôùn Khoå naõo khoâng haïn löôïng Taát caû do nhaân sinh Neân sinh chaúng phaûi thaät. Neáu coù ngöôøi ñaõ thaønh Boà-taùt ñaïo roài, löu chuyeån trong sinh töû, laáy taâm Töø bi hoan hyû ñeå che chôû thöông yeâu taát caû chuùng sinh, nhôø trí tueä beùn nhaïy neân khoâng bò chöôùng ngaïi, coù yù duõng maõnh tu Nhaát thieát trí, khoâng coù taâm giaûi ñaõi neân khi giaùo hoùa khoâng coù söï hoaøi nghi, thöôøng coù caùi nhìn bình ñaúng neân chí taùnh kieân coá khoâng coù trôû ngaïi, ñöôïc khí vò aáy neân khoâng maát yù chí, coù naêng löïc ñeå ñaûm nhaän vieäc phaân bieät caùc phaùp khoâng bò leäch laïc. Vò aáy thaønh baäc Ñaïi trí tueä, taâm boá thí giaûi thoaùt khoâng thay ñoåi, hoái haän. Boá thí taát caû nhö quoác vöông Thaáp-tyø thöôøng tu tònh haïnh, chöa töøng giaûi ñaõi; nhö vua Ma- ha-ñeà-bò coù ñaày ñuû nhaãn löïc; nhö Thaàn tieân nhaãn giöõ giôùi khoâng khieám khuyeát; nhö hoïc só Boá-laïi-ña vui thích xuaát gia nhan saéc hoøa duyeät, hoaëc laïi ñöôïc aùi kính maø taâm yù khoâng nhieãm tröôùc; nhö vua Ñaïi-tu-ñaït-thí-na du haønh giaùo hoùa nhaân gian; nhö vua Cuø- taàn-ñaø yeâu thích chaùnh phaùp; nhö Uaát-ña-la-ma-naïp thích ôû choã vaéng veû an nhaøn, duøng tieáng kyõ nhaïc maø thaáu trieät ñöôïc lyù ñaïo; nhö Boà-taùt Thieän Giaùc ôû trong ñaïi chuùng caát tieáng sö töû roáng, taát caû vò aáy ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt,

ñeàu ñeán caûnh giôùi Nieát-baøn; caùc coâng ñöùc ñaày ñuû aét seõ thaønh töïu, vôùi ñaïo caøng taêng theâm ñöùc ñoä vieân thaønh Boà-taùt haïnh. Baáy giôø lieàn noùi baøi keä: Caøng khoâng yù gieát haïi Boà-taùt coâng ñöùc tònh Chí taùnh ñaõ kieân coá Nhö maët trôøi chieáu soi Yeâu thích phaùp nhö theá Phöôùc ñieàn khoâng ueá tröôïc Thöông xoùt ngöôøi theá gian Neân noùi Nhö thò nghieäp. Baáy giôø Boà-taùt khoâng coù taâm sôï haõi, töø cung trôøi Ñaâu-thuaät giaùng thaàn, quaùn caùc haønh höõu vi laø voâ thöôøng, taâm khoâng loaïn töôûng, thöôøng töï quaùn saùt, bieát mình töø ñaâu sinh ñeán, cuõng laïi töï bieát khoâng coøn thoï thai nöõa; taâm truï trong chaân ñeá cöùu caùnh khoâng nhieãm tröôùc. Luùc vaøo trong thai meï, an truï trong ñoù cuõng khoâng loaïn töôûng, quaùn saùt phaïm giôùi laø aùc haïnh, giöõ giôùi laø thanh tònh khoâng bò nhieãm tröôùc. Luùc ôû trong thai, khoâng haïnh naøo maø khoâng thanh tònh, gioáng nhö hoa sen khoâng bò nhieãm buøn, ôû ñoù khôûi nhieàu taâm ñaïo. Coù trí tueä naøy neân ñöôïc caùc Thieân töû thöôøng hoä veä. Chö Thieân cuûa coõi trôøi Ñaâu-thuaät lieàn ñeán ôû laïi hoä veä, hieän ôû trong caùc töôùng daâm, baát tònh maø vaãn thích tu phaïm haïnh. Töø luùc Boà-taùt nhaäp thai vaøo buïng meï, thaân cuûa phu nhaân chöa heà oâ ueá ñeàu nhôø giôùi haïnh cuûa Boà-taùt heát söùc thanh tònh, taâm khoâng coù yù laøm thöông haïi chuùng sinh, laäp nguyeän haønh boá thí, chí thaønh quaùn saùt kyõ, muoán ñi xuaát gia. Thieân töû Ñaïi Toân Dieäu

Thaàn ñeàu phoø trì ñeå thai ñöôïc thanh tònh khoâng bò naõo haïi. Neáu nhaác chaân thì ñi baûy böôùc. Khi Boà-taùt khôûi yù muoán xuaát gia lieàn quaùn xem boán phöông, nay phaûi ñi phöông naøo ñeå thoaùt heát khoå hay muoán coù nöôùc thôm ñeå taém goäi thì töï nhieân coù ao nöôùc thôm, taát caû nhöõng ñieàu aáy ñeàu do coâng ñöùc ñôøi tröôùc maø coù. Trôøi möa hoa Öu-baùt, hoa Caâu- vaên-la ñeå cuùng Ñöùc Nhö Lai. Do vaäy neân noùi keä: Sieâng tu voâ soá kieáp Vì cöùu khoå chuùng sinh Luaân chuyeån khoâng haïn löôïng Trôøi ngöôøi ñöôïc yeân oån Thöôøng coù kyõ nhaïc trôøi Ñeàu khieán taâm hoan hyû Laøn höông bay ñeán tröôùc Haøng phuïc caùc oaùn ma. Khi Boà-taùt töø cung trôøi Ñaâu-thuaät giaùng thaàn, chuùng Phaïm thieân ñeàu ñeán haàu haï, Thieân chuùng vaø nhaân daân vaây quanh Ñöùc Theá Toân, ñoù laø töôùng thöù nhaát; hoaëc Boà-taùt töø cung trôøi Ñaâu-thuaät giaùng thaàn, quaû ñaát bò chaán ñoäng maïnh; hoaëc khi Ñöùc Theá Toân giaùc ngoä, caùc traàn lao cuûa chuùng sinh khoâng coù taïp ueá. Ñieàm laønh ñöôïc öùng hieän ñaàu tieân naøy laø quaû ñaát bò chaán ñoäng maïnh; laø caùc traàn lao cuûa chuùng sinh vónh vieãn khoâng sinh ra nöõa, laø söï an laïc toái thaéng. Hoaëc khi Boà-taùt töø cung trôøi Ñaâu-thuaät giaùng thaàn thì coù luoàng aùnh saùng lôùn chieáu khaép theá gian, ñoù laø töôùng aùnh saùng trí tueä ñaàu tieân ñöôïc öùng hieän. Laøm cho caùc nôi u aùm ñeàu thaáy aùnh saùng, ñoù cuõng laø töôùng trí tueä. Hoaëc luùc Boà-taùt môùi sinh, caát chaân ñi baûy böôùc, ñoù laø hieän ñieàm laønh cuûa baûy giaùc yù. Khi Boà-taùt quaùn saùt boán phöông, ñoù laø ñieàm laønh cuûa Töù hieàn Thaùnh ñeá. Khi Boà-taùt mæm cöôøi, ñoù laø hieän töôùng ñieàm laønh cöùu hoä chuùng sinh. Khi Boà-taùt naèm moäng thaáy theá giôùi naøy laø caùi giöôøng, nuùi Tu-di laø goái, tay chaân duoãi ra ngoaøi boán bieån, ñoù laø nieäm

töôûng veà theá gian höõu thöôøng, ñoù laø hieän ñieàm laønh phaùp vò cam loä. Ngaøi laïi naèm moäng thaáy caây Ñeà-leä-ca moïc treân roán, laù che khaép caû ba ngaøn theá giôùi, ñoù laø hieän ñieàm laønh ñaïo traøng, trôøi ngöôøi toân kính. Ngaøi laïi moäng thaáy nhieàu con chim bay chung quanh Ngaøi, ñeàu ñoàng moät maøu, ñoù laø hieän ñieàm laønh chuùng thaønh töïu. Ngaøi laïi moäng thaáy con truøng thaân traéng ñaàu ñen, ñoù laø hieän ñieàm laønh chuùng Öu baø taéc thaønh töïu. Ngaøi laïi moäng thaáy ñi treân ñænh nuùi, laø ñöôïc ñieàm laønh ñöôïc lôïi khoâng xan tham. Baáy giôø lieàn noùi keä: Hieän ñieàm laønh hy höõu Nhôø ngaøi coâng ñöùc ñuû Ñaõ khôûi taát phaûi dieät Khoå vui cuõng ñoåi thay Thaáy ñieàm kia hoan hyû AÉt coù Phaät ra ñôøi Nhö trôøi trong khoâng maây Khoâng coøn caùc traàn lao. Baáy giôø taâm yù cuûa Boà-taùt khoâng gì coù theå laøm lay ñoäng nhö ñaõ noùi, nhö maët traêng môùi moïc ôû choán toái taêm, moïi ngöôøi ñeàu kính meán, Ngaøi lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy muoán ñöôïc xuaát gia. Khi Boà-taùt khôûi taâm aáy lieàn coù ba caûm thoï laïc cuoái cuøng. Töø

giöôøng cao böôùc xuoáng, luùc aáy Ngaøi khôûi yù naøy: “Ñoù laø saøng toøa cao roäng nhaát”. Khi Boà-taùt ra khoûi cöûa thaønh, Ngaøi khôûi nieäm: “Ta khoâng ñaéc ñaïo, troïn ñôøi khoâng trôû veà”. Boà-taùt côûi xaâu chuoãi Anh laïc trao cho Xa-naëc, khi aáy Boà-taùt laïi nghó: “Caùi y baùu naøy laø vaät sôû höõu cuoái cuøng cuûa Ta”. Boà-taùt laáy ngöïa trao cho Xa-naëc, Ngaøi cuõng nghó: “Ñaây laø con ngöïa Ta côõi cuoái cuøng”. Baáy giôø Boà-taùt tay phaûi caàm dao töï caét toùc mình vaø khôûi nieäm: “Ñaây laø raâu toùc cuoái cuøng cuûa Ta”. Boà-taùt laáy y baùu ñoåi da nai ñeå laøm ca-sa, khi aáy Boà-taùt nghó: “Ñaây laø y phuïc Ta neân maëc”. Hoaëc Boà-taùt ngoài nôi ñaïo traøng vaø nghó: “Ta khoâng boû theá ngoài kieát giaø. Neáu chöa ñaït ñöôïc Nhaát thieát trí, Ta seõ khoâng bao giôø rôøi khoûi toøa naøy”. Do vaäy neân noùi keä: Tích ñöùc töøng chuùt moät Seõ ñöôïc voâ löôïng phöôùc Nhö nöôùc cöù nhoû maõi Taát thaønh doøng soâng lôùn Quaùn xem bao nhieâu loaïi Haïnh höõu vi ñaõ taïo Neân aên vò cam loä Tieâu dieät caùc ñoäc aùc. Khi Baäc Nhaát Thieát Trí thaønh Ñaúng Chaùnh Giaùc, Ngaøi quaùn theá gian laø voâ thöôøng, khoå, khoâng. Ngaøi ñaõ thaønh Ñaúng Chaùnh Giaùc neân khoâng coù caùc phieàn naõo. Do nhaân duyeân thaønh Ñaúng Chaùnh Giaùc neân nhöõng phieàn naõo khôûi leân thaûy ñeàu tieâu dieät. Ngaøi bieát roõ taát caû caùi cheát cuøng vôùi söï soáng xoay vaàn töông quan vôùi nhau. Baáy giôø Ngaøi phaân bieät baèng nhaõn thöùc neân coù söï giaùc tri nhö vaäy, cao hay thaáp tuøy theo söï taïo taùc cuûa chuùng sinh maø coù caûnh giôùi aáy. Trí tueä vieân thaønh vaø khoâng coù nghi hoaëc ñoái vôùi nguoàn goác nhaân duyeân cuûa söï giaùc tri kia. Söï giaùc ngoä aáy khoâng coù giôùi haïn. Luùc aáy trí tueä Ngaøi phaùt sinh, bieát roõ Ñaïo löu truyeàn khaép theá gian, bieát roõ Ñaïo baát di baát dòch. Baáy giôø Ngaøi vöôït qua taát caû khoå, vaø phaân bieät roõ raøng töøng caûnh giôùi moät. Hoaëc nôi moät kieáp, hoaëc traêm kieáp, hoaëc traêm ngaøn kieáp, taâm yù löu chuyeån nhöng khoâng heà di dôøi, yù khoâng nhieãm tröôùc cuõng khoâng naùo loaïn, trí tueä voâ löôïng nhöng cuõng khoâng boû trí tueä, yù kheùo phaân bieät, du hyù trong caûnh giôùi ñeå caàu phöông tieän, ñöôïc quaû baùo voâ löôïng, ñaày ñuû trí tueä, vaø taát caû ñeàu khoâng chöôùng ngaïi. Do vaäy neân noùi

keä: Bieát taát caû vaät Cuõng laø voâ löôïng Tôùi, ñi xoay vaàn Khoâng bò chöôùng ngaïi Ñeàu roõ taát caû. Sôû quaùn toái thaéng Tröø khoå ba coõi Chieáu soi theá gian Ai phaân bieät ñöôïc? Chæ Phaät môùi hieåu. Muoán caàu vi dieäu Phaûi caàu Nhö Lai Nhö Lai tuøy thôøi

Cho hoï töông öng Seõ ñöôïc thaønh töïu Khoâng coøn thoaùi chuyeån. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân ñoäc haønh, khoâng coù baïn löõ, cuõng khoâng coù baäc Thaày. Baäc Coâng Ñöùc voâ löôïng muoán daïy doã chuùng sinh ñoái vôùi Phaät phaùp ñeàu thaønh töïu Nhaát thieát trí, thaønh töïu Ñaúng chaùnh giaùc. Baäc Toái Toân vi dieäu khoâng ai baèng bieát roõ caên baûn thuù höôùng cuûa caùc traàn lao, taát caû ñeàu thaønh töïu, yù nieäm khoâng dôøi, duøng trí tueä phaân bieät taát caû phaùp ñoä; chuyeån hoùa caùc keát söû trôû neân vi dieäu baäc nhaát, xöôùng thuyeát taát caû haønh cho neân goïi laø Nhaát thieát trí. Khi ñaõ coù Nhaát thieát trí, giöõ taâm chuyeân nhaát, hieåu taát caû phaùp, ñoaïn tröø taát caû keát söû cho neân goïi laø Nhaát thieát dieät; tröø boû höõu aùi vaø voâ aùi, cuõng khoâng coù baïn löõ, thaønh töïu taát caû coâng ñöùc, trí tueä bình ñaúng cöùu hoä taát caû chuùng sinh nhö cha meï thöông con, daàn daàn thaønh töïu coâng ñöùc löïc. Vì khoâng tham lam, kieâu maïn cho neân goïi laø toái thaéng; vì hieån baøy taùm Hieàn thaùnh ñaïo maø chuyeån phaùp luaân. Ví nhö caùi boùng khoâng ôû tröôùc maët trôøi maø ôû tröôùc boùng toái, cuõng vaäy taát caû keát söû khoâng theå cuøng töông öùng vôùi ñaïo cho neân Ngaøi chuyeån phaùp luaân. Do vaäy neân noùi keä: Ñaày ñuû caùc coâng ñöùc Cuõng khoâng coù haïn löôïng Saéc Ngaøi khoù nghó löôøng Ñaày ñuû taát caû töôùng Gioáng nhö maët traêng saùng Chieáu soi trong ñeâm ñen Bieån caû nhoùm chaâu baùu Ñöùc Thích chuûng cuõng vaäy. Quaùn caùc duyeân khôûi xong, Ngaøi ñaït ñöôïc trí tueä hieåu roõ hoaøn toaøn möôøi hai nhaân duyeân. Trí vaø yù cuûa chuùng sinh do khôûi aùi nhieãm vôùi buïi traàn daøy ñaëc neân ñeå chuùng giong ruoåi trong taâm thöùc; hoaëc do khôûi trí höõu laäu, taïo ra caùc nghieäp khoå neân caàn ñaït ñaïo xuaát theá. Do bieát roõ duïc vaø bieát dieät tröø caùc keát söû neân khoâng coù töôûng khoå vui, khoâng coù töôûng döøng nghæ. Bôûi trí voâ ngaõ neân ñöôïc taêng theâm lôïi ích; bôûi trí töông öng vôùi thöùc neân thaân taâm roãng rang; trí muoán haøng phuïc neân coù yù chí maïnh meõ; taâm naøy bò nhieãm tröôùc neân khôûi yù nöông töïa trí, töï mình tænh ngoä, quyeát ñònh dieät caùc keát söû; khôûi trí tueä saùng muoán ñieàu phuïc keát söû; khôûi trí Höu töùc muoán ñeán ñöôïc bôø giaùc; khôûi trí Khinh cöû nheï nhaøng ñeå töï phuø hôïp vôùi söï giaùc ngoä cuûa chính mình; duøng chaân lyù ñeå truyeàn daïy cho chuùng sinh neân khôûi trí Dieät taän; nhôø tö duy chaân lyù aáy maø coù caùc thieàn vi dieäu; nhôø tö duy aáy maø khôûi trí Ñoä bæ ngaïn; taâm vò aáy coù ñöôïc hy voïng vaø nhöõng ngöôøi khaùc cuõng coù hy voïng ñeàu ñöôïc thaáy daáu ñaïo. YÙ coù choã y cöù neân ñaït ñöôïc trí tueä, töù ñaïi ôû trong traïng thaùi döøng nghó, tö duy laøm cho caùc töôùng loaïi ñeàu höôùng ñeán bôø giaùc; ñöôïc trí Thieân nhó bình ñaúng vöôït ñeán caûnh giôùi giaûi thoaùt, haïnh chuyeân nhaát bình ñaúng vöôït ñeán bôø kia; ñöôïc trí Thieân tyû, y vaøo thöùc aáy muoán coù trí phaân bieät, bieát yù nghó trong taâm trí ngöôøi khaùc, khieán taát caû ñeàu tu haønh, ñeàu thanh tònh. Vì muoán hoùa ñoä chuùng sinh

neân töi ngoä ñöôïc Tuùc maïng trí; vì töôùng thieän aáy cho neân thò hieän töù ñaïi; ñöôïc trí Thieân nhaõn trong taâm lieàn bieát, quaùn saùt giôùi thanh tònh; ñöôïc trí Theä nguyeän, coù coâng ñöùc cuûa baäc ñaïi thaàn tieân, nhôø chuûng töû Tam-muoäi sinh ra aáy neân ñaït ñeán caùc caûnh giôùi Tam-muoäi. Vì muoán maõi ích lôïi, laøm cho chuùng sinh hoan hyû lieàn ñöôïc trí Cöùu caùnh.

Do vaäy neân noùi keä: Moãi moãi ngöôøi nghó ñeán Thaân caän thò hieän ngay Ñeå phaân bieät caùc phaùp Hieån baøy Ñaïi thaàn tieân. Neân bieát roõ nghieäp löïc Ñeå boû caùc traàn caùi Ñaït ñöôïc taâm quaùn saùt Laønh thay, Baäc Thöôïng Nhaân! Ngaøi soáng nhö thaät maø khoâng coù aùi duïc, khoâng töông öng vôùi aùi duïc; cuõng khoâng saân haän vaø khoâng coù yù saùt haïi; cuõng khoâng ngu si, bieát roõ caên beänh ngu si; cuõng khoâng dua nònh, thöôøng hay nhu hoøa; cuõng khoâng töï khen mình, thöôøng daïy ñieàu laønh; cuõng khoâng chaáp töôùng, tröø boû töôûng mong caàu; cuõng khoâng coù taâm bæ thöû, khoâng laøm thöông haïi ngöôøi khaùc, töï ñöôïc giaûi thoaùt; cuõng khoâng duïc voïng, coù taâm thöông xoùt, laøm vieäc gì cuõng thaønh töïu, khoâng nhöõng coù taâm Töø maø coù caû taâm bi; khoâng coù tö töôûng taïp ueá maø coù taâm che chôû; muoán ñoä thoaùt cho taát caû chuùng sinh neân coù taâm khoâng, caám giôùi ñaày ñuû neân coù taâm voâ nguyeän, trí tueä thaám nhuaàn neân coù taâm voâ töôùng, cuõng khoâng nhieãm tröôùc, cuõng khoâng vui chôi nhöng vì ngöôøi theá gian neân khoâng lìa söï vui chôi, traùnh caùc aùc nghieäp neân thuyeát phaùp giaùo hoùa; thaønh töïu caám giôùi neân khoâng coù khieám khuyeát; thaønh töïu Ñònh tam-muoäi neân khoâng lay ñoäng; thaønh töïu trí tueä ñeàu ñeán bôø giaùc, ñaày ñuû möôøi löïc neân khoâng ai hôn ñöôïc; ñaéc boán Voâ sôû uùy neân khoâng coù taâm khieáp nhöôïc, ñi moät mình trong ba coõi, ôû trong ñaïi chuùng maø caát tieáng roáng sö töû. Do vaäy neân noùi keä: Gioáng nhö ñaïi haûi kia Roäng lôùn raát vi dieäu Möôøi löïc, Nhaát thieát ñöùc Caûnh quaùn cuûa Trí nhaân Gioáng nhö bieån lôùn aáy Khi soùng lôùn lay ñoäng Coù ngöôøi ñeán bôø kia Coâng ñöùc ñoù khoâng löôøng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.